

עמ"ת 37896/05/21 - מדינת ישראל נגד גבר אלעמור

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ת 37896-05-21 מדינת ישראל נ' אלעמור (עציר)
תיק חיצוני: 236894/2021

לפני כבוד השופט מיכאל קרשן
העוררת
נגד
המשיב
נוכחים:
ב"כ העוררת עו"ד סיון צדיק
ב"כ המשיב: עו"ד קבלאן
המשיב - בהיוועדות חזותית
החלטה

1. לפני ערר המדינה על החלטת בית משפט השלום בראשון לציון (כב' השופטת ק' וקסלר) במ"ת 55813-02-21 מיום 18.5.2021, בגדרה שוחרר המשיב, במסגרת החלטה בבקשה לעיון חוזר, לחלופת מעצר שעיקרה "מעצר בית" מלא בהוסטל "הבית של אנדריי".

2. המשיב, תושב האזור, עומד לדין בגין ביצוע עבירה של כניסה לישראל שלא כדין שבוצעה לכאורה ביום 24.2.2021. לחובתו חמש הרשעות קודמות מאותו הסוג. ממאסר האחרון השתחרר ביום 14.1.2021. תלוי ועומד נגדו מאסר על-תנאי בן חודשיים.

3. העוררת עתרה לעצור את המשיב עד תום ההליכים. כבר בדיון הראשון בעניינו טען המשיב כי הוא מאוים בשטחי האזור ואינו יכול לחזור לשם. בקשתו הייתה להשתחרר בתנאים מגבילים בתחומי המדינה. הדיון בבית המשפט קמא נדחה מעת לעת על מנת לאפשר למשיב להוכיח טענותיו.

4. ביום 18.4.2021 החליט בית המשפט קמא לעצור את המשיב עד תום ההליכים.

בית המשפט קמא קבע כי העילה למעצרו של המשיב היא החשש להימלטותו מאימת הדין, וחשש זה ניתן באופן עקרוני להפיג באמצעות קביעת תנאי שחרור בערובה [בש"פ 6781/13 **קונדוס נ' מדינת ישראל** (4.11.2013); להלן: **עניין קונדוס**]. בעניין **קונדוס** קבע בית המשפט קמא כי ניתן לשקול שחרור תושב האזור בתחומי המדינה במקרים נדירים ובהתקיים שני תנאים מצטברים: מניעה ממשית להחזיר הנאשם לשטחי האזור והעמדת חלופת מעצר ראויה שתבטיח פיקוח הדוק. בית המשפט קמא מצא כי המשיב הניח תשתית מספקת לתמיכה בטענתו כי נשקפת סכנה

ממשית לחייו אם ישוב לשטחי האזור, אך לא הצליח באותו שלב להציג חלופת מעצר הולמת. על כן, למרות העובדה כי המשיב שהה כבר באותה עת במעצר תקופה ממושכת ביחס לעונש הצפוי לו, נמצא שאין מנוס אלא להורות על מעצר המשיב מאחורי סורג ובריח.

5. ביום 6.5.2021 הגיש המשיב לבית המשפט קמא בקשה לעיון חוזר שיסודה בכך שמצא חלופה הולמת למעצר, בדמות ההוסטל "הבית של אנדריי", הוסטל מוכר לדיירי רחוב ואסירים משוחררים, המקיים תנאי השגחה מלאים ומפוקח באמצעות טלוויזיה במעגל סגור.

בית המשפט קמא דן בבקשת המשיב ביום 18.5.2021, ולאחר שמר אנדריי בוזקו נחקר בבית המשפט, הורה כאמור לשחרר את המשיב ממעצר.

6. המדינה לא השלימה עם החלטת בית המשפט קמא ומכאן הערר שהגישה לבית משפט זה. לטענת המדינה שגה בית המשפט קמא כאשר קבע כי עניינו של המשיב נופל בגדר המקרים החריגים בהם ניתן להורות על שחרור תושב האזור בתחומי המדינה. במסגרת זו ובטיעוניה על-פה העלתה המדינה לפני, בין היתר, טענות אלה:

המשיב ציין בחקירתו כי כחודש עובר למעצרו שהה בשטחי האזור על מנת לבקר את בני משפחתו ועל כן אין לומר כי הוא מאוים; בקשתו של המשיב להכרה נדונה על ידי ועדת המאוימים בשנת 2018 - ונדחתה; קביעת תנאי שחרור על ידי בית המשפט חותרת תחת סמכותו של הגורם המקצועי המתאים (ועדת המאוימים) לפעול בנושא; את החלטת ועדת המאוימים ניתן לתקוף באמצעות תקיפה ישירה בלבד, דהיינו עתירה לבג"ץ ולא דרך ההליך הפלילי; שחרור המשיב עלול להביא ל"מדרון חלקלק" ול"מבול של בקשות דומות"; המשיב למעשה לא הוכיח כי הוא מאוים - שכן המסמכים שהגיש בתמיכה לטענותיו לא נבחנו על ידי הערכאה המינהלית המוסמכת.

7. המשיב, באמצעות באי כוחו עו"ד הישאם קבלאן ועו"ד נועה גוטמן מהסניגוריה הציבורית, סמכו ידיהם על החלטת בית המשפט קמא. הם ציינו כי העבירה בה מואשם המשיב היא עבירה קלה ואין בצדה מסוכנות; כי אין למשיב עבר ביטחוני; כי הוצגה על ידי המשיב תשתית ראייתית הולמת לכך שנשקפת לו סכנה בשטחי הרשות; כי בית המשפט לא מיהר לשחרר את המשיב ועשה כן רק לאחר שהונחה לפניו חלופה ראויה למעצר; וכי יש בכוונת המשיב לפנות ללא דיחוי לוועדת המאוימים על מנת לִבְקֶשָה, בהסתמך על המסמכים החדשים המצויים בידו, לאשר לו לשהות בישראל.

דין והכרעה

8. בפתח דבריי אציין כי בתום הדיון הצעתי לצדדים כי הערר יימחק, ובהתאם להחלטת וועדת המאוימים (ולו החלטתה הזמנית) בבקשה החדשה שהגיש לה המשיב, תוכל המדינה לבקש לעיין מחדש בהחלטת השחרור. המשיב הסכים להצעה זו. לא כך המדינה. לא נותר לי אלא להכריע בערר.

9. עיינתי בהודעת הערר ובכלל החומר שהונח לפני בית המשפט קמא. שמעתי את הצדדים וקראתי את החומר וההחלטות השיפוטיות שהגישו לעיוני. אחר כל זאת באתי לכלל מסקנה כי אין מקום להתערב בהחלטתו של בית המשפט קמא.

10. נקודת המוצא לשאלה בה עלי להכריע נקבעה על ידי בית המשפט העליון בעניין **קונדוס**, מפי כב' השופטת ע' ארבל, כדלקמן:

"חלופת מעצר בשטח ישראל

15. לצד שאלת האפשרות לשחרר נאשם לחלופת מעצר באזור, קיימת שאלת אפשרות השחרור לחלופת מעצר בשטח ישראל. הקושי העיקרי בהקשר זה נוגע לכך שהשחרור לחלופת מעצר משמעו כי בית המשפט מתיר למעשה לנאשם בשהייה בלתי חוקית בישראל, דבר שאסור עליו. שהרי בית המשפט מתיר בכך את השהייה הבלתי חוקית לכאורה, שבעטיה עומד הנאשם לדין (והשוו: בש"פ 1886/12 מדינת ישראל נ' נזאזלה [פורסם בנבו] (13.3.2012)). על-פי גישה זו, מקום שלא התקבל אישור או היתר שהיה בישראל מאת הרשויות המוסמכות, אין להתיר לנאשם לשהות בישראל מכוח החלטה שיפוטית. יחד עם זאת, בפסיקת בית משפט זה נשמעו גם קולות שסברו כי אין מניעה לשחרר תושב האזור למעצר בית בתחומי ישראל (בש"פ 648/00 עבדו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.2.00)), וכי במקרים מעין אלה יש לקבוע הדיון בתיק העיקרי בהקדם, על מנת שלא לאפשר התמשכות מצב בעייתי זה (בש"פ 10418/08 טאלאלקה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (15.12.18)).

כשלעצמי, אני סבורה כי מתן האפשרות לחלופת מעצר בשטח ישראל צריך להיעשות במקרים נדירים ויוצאי דופן, כאשר בית המשפט השתכנע כי קיימת לכאורה מניעה ממשית להחזיר את הנאשם לשטח הרשות הפלסטינית וכאשר באפשרותו להעמיד חלופה ראויה שתבטיח פיקוח הדוק. למעלה מן הצורך אוסיף כי מאחר שמדובר במצב חריג ויוצא דופן נכון יהיה שלא להרחיבו. כך למשל, לא יהיה מקום לאפשר הקלה בתנאים המגבילים על ידי התרת יציאה לעבודה. בסיומה של נקודה זו אדגיש כי גם להשקפתי הדיון בתיקים אלה צריך להתקיים לא דיחוי, על-מנת שהבעייתיות הגלומה במתן אפשרות דה-פקטו לשהות בישראל ללא ההיתרים והאישורים הנדרשים, תהא קצרה ככל הניתן."

11. ניכר כי דברים אלה, שאמר בית המשפט העליון בעניין **קונדוס** ביחס לאפשרות העקרונית לשחרר תושבי אזור השהים בישראל שלא כדין לחלופת מעצר בתחומי המדינה, היכו שורש בפסיקה [ראו: בש"פ 743/15 **פלוני נ' מדינת ישראל** (22.2.2015) מפי כב' השופטת ד' ברק-ארז; בש"פ 3952/14 **נעאלוה נ' מדינת ישראל** (16.6.2014) מפי כב' השופט א' רובינשטיין; בש"פ 2628/12 **טל נ' מדינת ישראל** (29.4.2012) מפי כב' השופטת (כתוארה אז) א' חיות; בש"פ 4253/17 **דבש נ' מדינת ישראל** (18.6.2017) מפי כב' השופט א' שהם; בש"פ 3797/15 **פלוני נ' מדינת ישראל** (11.6.2015) מפי כב' השופט ע' פוגלמן וכן החלטות לא מעטות של ערכאות הדיון].

לא מצאתי כי ההחלטות שהציגה העוררת (כולן של ערכאות הדיון) משנות מתמונה זו, ולהפך - בכולן צוטטה בהסכמה החלטת בית המשפט העליון בעניין **קונדוס**.

מטעם זה לא ראיתי לדון, במסגרת החלטה זו, במכלול טענות המדינה לפיהן החלטות שחרור מעין אלה מהוות "מסלול עוקף" להכרעת הגורם המינהלי המוסמך או שהחלטות ועדת המאוימים יכולות להיתקף ב"תקיפה ישירה" בלבד.

12. נקודת המוצא לדיון היא, אפוא, שניתן, במקרים המתאימים לכך, להורות על שחרור תושב האזור שאינו זכאי להיכנס לישראל לחלופת מעצר בתחומי המדינה. השאלה היא שאלה של הפעלת שיקול הדעת השיפוטי ולא שאלה של סמכות.

13. בית המשפט קמא קבע, עוד בהחלטתו מיום 18.4.2021, כי המשיב הוכיח שקיימת מניעה ממשית להחזירו לשטחי האזור. לא מצאתי כי נפלה טעות כלשהי בקביעה זו. המשיב הציג מסמכי מקור ותרומים מהם עולה כי נעצר ונחקר בגין שיתוף פעולה עם ישראל, ובשנת 2019 החליטה הרשות הפלסטינית להעמידו לדין בעבירה של בגידה ואף הוציאה נגדו צו מעצר.

לכך יש להוסיף את העובדה כי בשנת 2018 כבר פנה המשיב לוועדת המאוימים (וסורב - אך הדבר אירע טרם נעצר והואשם בבגידה על ידי מנגנוני הרשות), וכן את העובדה כי בשל בקשתו לא להיות מגורש לשטחי האזור נתון המשיב במעצר תקופה ממושכת, כשלושה חודשים, העולה ככל הנראה על תקופת המאסר שיהיה עליו לרצות בתיק העיקרי. נתונים אלה מחזקים את טענת המשיב כי נשקפת סכנה לחייו בשטחי הרשות.

14. המדינה טענה כי המסמכים שהציג המשיב אינם אותנטיים. זאת אין לדעת, אך בהתחשב בכך שמסמכים אלה עומדים לנגד עיניה של המדינה לפחות חודש ימים מצופה היה שתעשה היא לבדיקתם, לרבות בדרך של פניה למנהלת התיאום והקישור.

יובהר ויודגש: אמנם המסלול המינהלי הרשמי, על דרך של פניה לוועדת המאוימים, אמור להנפיק תוצר אמין יותר בנוגע לשאלת האיומים הנשקפים לתושב האזור, אולם קשה לצפות שיהיו בידי תושב האזור המבקש לשכנע בהליך המעצר כי הוא מאוים בשטחי האזור, ראיות טובות יותר לדבר.

15. אף לא ראיתי לקבוע, כטענת המדינה, כי מעצם העובדה כי המשיב ביקר את בני משפחתו בשטחי האזור ניתן להסיק שאינו מאוים. מציאות חייו של מאוים בעל משפחה בשטחי האזור היא מציאות מורכבת שדורשת מענה לאינטרסים נוספים זולת השמירה על שלומו של המשיב.

16. המדינה לא תקפה בערר שהגישה את הרכיב השני הנדרש, קרי: הצורך שחלופת המעצר תהיה הדוקה, ובדין לא עשתה כן.

ברי כי חלופת המעצר שהוצעה בעניינו של המשיב עונה על עילת המעצר היחידה הקיימת בעניינו, הלוא היא

עילת החשש מפני הימלטות מאימת הדין. מדובר בחלופה מסוג "מעצר בית", בתוספת ערבויות כספיות. למעשה ניתן לומר כי החלופה המקובלת, שחרור נאשמים לשטחי האזור תוך הפקדת ערבויות כספיות בלבד, יעילה פחות לשם הבטחת התייצבותם למשפט מאשר תנאי השחרור בערובה שקבע בית המשפט קמא בעניינו של המשיב.

17. נוכח כל האמור לעיל לא מצאתי עילה להתערב בהחלטתו השקולה של בית המשפט קמא.

18. הערר נדחה והמשיב ישוחרר בתנאים שקבע בית המשפט קמא.

19. בצד זה, כיוון שנמסר כי המשיב פנה ביום 19.4.2021 בשנית לוועדת המאוימים על מנת שתדון בעניינו, הרי אם תתקבל בעניינו החלטה מינהלית לפיה אין הוא מאוים בשטחי האזור - תוכל המדינה להגיש בקשה לעיון חוזר לבית המשפט קמא.

ניתנה היום, י' סיוון תשפ"א, 21 מאי 2021, בהעדר הצדדים.